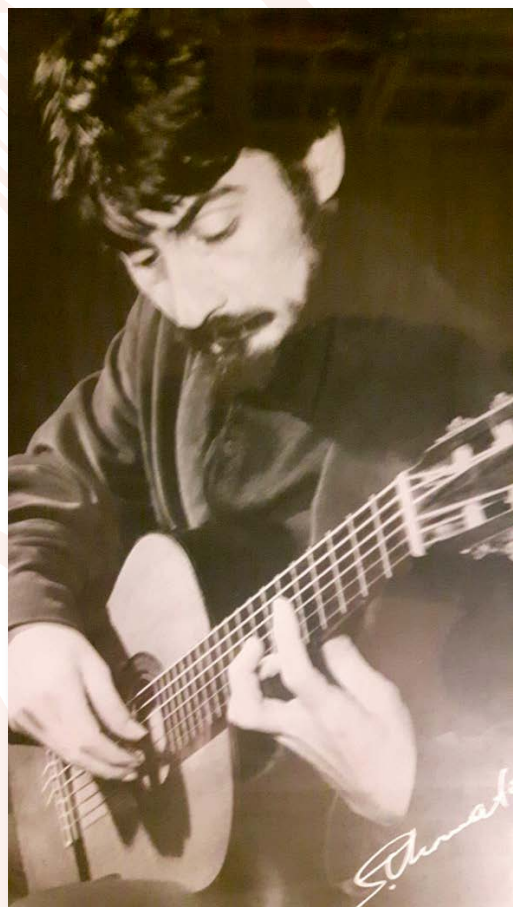

Ο Κιθαρίστας Σπύρος Θωμάτος

ΣΠΥΡΟΣ ΘΩΜΑΤΟΣ - ΓΕΝΝΑΤΑΣ
1932 - 2012

ΒΙΡΤΟΥΟΖΟΣ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΚΙΘΑΡΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΑ ΩΔΕΙΑ ΖΥΡΙΧΗΣ ΚΑΙ WINTERTHUR ΕΛΒΕΤΙΑΣ

Ο Κιθαρίστας Σπύρος Θωμάτος

Ζωή και Καριέρα

Γέννηση, Παιδική Ηλικία, Εκπαίδευση

Ο Σπυρίδων Θωμάτος - Γεννατάς, στην Ελβετία γνωστός ως Σπύρος Θωμάτος, γεννήθηκε σαν βρετανός υπήκοος στις 24.06.1932 στο Άντεν, όπου ο πατέρας του είχε τις δικές του εμπορικές επιχειρήσεις. Ήταν ο μικρότερος γιος ελλήνων γονέων, κεφαλληνιακής καταγωγής, του Φωτίου και της Αγγελικής. Ήδη από παιδί άρχισε να παίζει κιθάρα στο Ληξούρι, εκεί όπου μετακόμισε με την οικογένειά του. Τις σπουδές του στην κλασική κιθάρα αργότερα τις συνέχισε στο Ελληνικό Ωδείο στην Αθήνα, απ' όπου και πήρε το πτυχίο του με άριστα παμψηφεί.

Οι γονείς
του Σπύρου Θωμάτου

Η Σιένα της Ιταλίας ήταν ο επόμενός του σταθμός, επειδή εκεί στην “Academia Chigiana” προσφέρονταν κάθε χρόνο μαθήματα δεξιοτεχνίας από τον “Βασιλιά της Κιθάρας”, Andrés Segovia. Κιθαρίστες από όλο τον κόσμο μαζευόντουσαν σ’ αυτή την Ακαδημία, για να διδαχθούν από το είδωλό τους. Ο Segovia διάλεγε κατόπιν σκληρού διαγωνισμού ποιοί από αυτούς θα μπορούσαν να παραμείνουν και να δουλέψουν μαζί του. Ανάμεσα σ’ αυτούς που επέλεξε ο Segovia ήταν και ο Σπύρος Θωμάτος. Στη Σιένα κάτω από την αυστηρή επιτήρηση του Segovia ερμηνευόταν πολύ υψηλού επιπέδου μουσική, εκεί σχολίαζαν και ανταλλάζαν οι νεαροί αυτοί κιθαρίστες καινούριες μουσικές συνθέσεις, συζητούσαν τεχνικά και μουσικά προβλήματα, απολαμβάνοντας έντονα τις μοναδικές τους μουσικές εμπειρίες. Με αυτά τα μουσικά βιώματα και γεμάτοι από νέες ιδέες επέστρεφαν μετά, ο κάθε ένας από αυτούς, πίσω στο σπίτι τους, παρουσιάζοντας στις συναυλίες τους τις ηχητικές και ερμηνευτικές δυνατότητες που απέκτησαν από τη διδαχή του δασκάλου τους, Andrés Segovia.

Συναυλίες

Ο Μάγος του Ήχου

Ακολούθησε μια πληθώρα συναυλιών του Σπύρου Θωμάτου. Μόλις εμφανιζόταν στη σκηνή, μάγευε αμέσως το κοινό του με την τόσο χαρισματική του προσωπικότητα και με τη μουσική του ερμηνεία, η οποία διείσδυε βαθιά στη ψυχή του ακροατηρίου του. Διέθετε καταπληκτική τεχνική και μεγάλη σιγουριά στα διάφορα μουσικά στυλ, ενθουσιάζοντας το κοινό του και με τα εξάισια ηχητικά του χρώματα. Το ρεπερτόριό του ήταν τεράστιο. Ερμήνευε έργα από την Αναγέννηση μέχρι και τη νεώτερη εποχή. Οι συναυλίες του τόσο στην Ελλάδα όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη καθώς και οι ηχογραφήσεις του στο ραδιόφωνο, οι οποίες αναμεταδίδονταν συχνά και από το ελληνικό ραδιόφωνο, συνετέλεσαν στο να γίνει ακόμα πιο γνωστός αυτός ο τόσο νεαρός, τότε, καλλιτέχνης.

Μουσική Δωματίου

Ήδη από την παιδική του ηλικία εκδήλωσε ο Σπύρος Θωμάτος την αγάπη του για τη μουσική δωματίου. Αγάπη που κράτησε μια ολόκληρη ζωή. Ερμήνευε ευχαρίστως μουσικά έργα και με άλλους δεξιότητες διαφόρων άλλων μουσικών οργάνων, όπως βιολί, βιόλα, φλάουτο ή μαντολίνο (η μητέρα του έπαιζε μαντολίνο). Παράλληλα δε δίσταζε να συμμετέχει και σε μουσικούς συνδυασμούς, οι οποίοι θεωρούνταν αδύνατοι, όπως π.χ. πιάνο ή εκκλησιαστικό όργανο με κιθάρα. Συνόδευε χορευτές, εμφανιζόνταν σαν σολίστ με ορχήστρες και αντί του τσέμπαλου αναλάμβανε στα “Πάθη” το συνεχές βάσιμο (Basso continuo) και εκεί που ενδείκνυτο έπαιζε αντί της κιθάρας λαούτο.

Επειδή η λογοτεχνία για μουσική δωματίου με κιθάρα ήταν φτωχή, ανακάλυψε ο ίδιος κατάλληλα έργα σε μουσεία και βιβλιοθήκες. Αυτά τα έργα τα επεξεργάστηκε ή τα μετέλλαξε ακολούθως για κιθάρα. Ορισμένες από αυτές τις μεταλλαγές εκτυπώθηκαν, αλλά μέχρι να κυκλοφορήσουν περνούσαν αρκετές φορές πολλά χρόνια.

Ακολούθησαν ηχογραφήσεις σε δίσκους. Ως σολίστ κλασικής κιθάρας ηχογράφησε τον δίσκο με τον τίτλο “Από την περίοδο ακμής της Κιθάρας”. Επιπρόσθετα ηχογράφησε και δίσκους με μουσική δωματίου.

Από το Σεπτέμβριο 1958 μέχρι το Μάιο του 1959 εγκαταστάθηκε στην Ισπανία. Αυτή την περίοδο τη χρησιμοποίησε για να έρθει σε επαφή με διάφορους κιθαρίστες όχι μόνο κλασικής μουσικής αλλά και του Φλαμέγκο. Εμφανίστηκε στην Ισπανία και σε διάφορες συναυλίες, κάνοντας επίσης και ηχογραφήσεις στο ραδιόφωνο. Σε μια κριτική της 27ης Δεκεμβρίου 1958 αναφέρεται ο νεαρός κιθαρίστας Σπύρος Θωμάτος ως “Discipulo” του Andrés Segovia.

Ο Σπύρος Θωμάτος ως Παιδαγωγός

Ο Σπύρος Θωμάτος εγκαταστάθηκε στην Ελβετία το Μάιο του 1959. Παράλληλα με τις συναυλίες του δίδασκε και κιθάρα στις μουσικές σχολές της Ελβετίας, στο Schaffhausen, Olten και Amriswil. Αργότερα ως καθηγητής κιθάρας εκπαίδευε νέους φοιτητές στις τάξεις επαγγελματικής εκπαίδευσης καθώς και εκπαίδευσης για συναυλίες, τάξεις τις οποίες ίδρυσε ο ίδιος στο Ωδείο του Winterthur της Ελβετίας και από το 1965 στη Ζυρίχη, συνδράμοντας με τρόπο πρωτοποριακό στην αναγέννηση της κλασικής μουσικής για κιθάρα στην Ελβετία.

Σαν παιδαγωγός ήταν ικανότατος, αυστηρός, ακριβής και δίκαιος. Στους φοιτητές του δε δίδασκε μόνο νέους, πολύ περισσότερο τους μάθαινε σωστή ΜΟΥΣΙΚΗ. Με πολλή αγάπη και υπομονή, βήμα προς βήμα, τους δίδασκε την ομορφιά του ήχου της κιθάρας και τους παρουσίαζε τις δυνατότητες έκφρασης με αυτό το όργανο.

Ήταν μια μεγάλη προσωπικότητα, είχε απίστευτες γνώσεις, ήταν εξαιρετικά καλλιεργημένος, πολύ έξυπνος και μορφωμένος όπως και τελειομανής. Ήταν λάτρης του ωραίου και του τέλειου και είναι αυτά τα στοιχεία που μετέφερε στους μαθητές του. Όλοι εκείνοι που τους δόθηκε η δυνατότητα να σπουδάσουν κοντά του έμαθαν πολλά από αυτόν και θα του είναι για όλη τους τη ζωή ευγνώμονες και χωρίς καμιά αμφιβολία δε θα τον ξεχάσουν ποτέ.

Πολλοί από τους μαθητές του είναι σήμερα οι ίδιοι βιρτουόζοι της κιθάρας και εργάζονται επίσης σαν παιδαγωγοί στην Ελβετία όπως και στο εξωτερικό προωθώντας με αυτόν τον τρόπο τη μουσική του κληρονομιά.

Τα δύο Τρίο του Σπύρου Θωμάτου

Ένα χρόνο μετά το διορισμό του στο Ωδείο της Ζυρίχης ιδρύθηκε το 1966 το "Trio Thomatos" με τους Ugo Storni στο Φλάουτο, τον Rolf Studer στη Βιόλα και τον Σπύρο Θωμάτο στην Κιθάρα. Με αυτούς τους τρεις μεγάλους καλλιτέχνες γράφτηκε ακόμα μια χρυσή σελίδα στην ιστορία της μουσικής, που διήρκεσε πολλά χρόνια. Πραγματοποιήθηκαν πολλές συναυλίες στην Ελβετία και στο εξωτερικό που το κοινό τις υποδέχθηκε με μεγάλο ενθουσιασμό. Μια από αυτές ήταν και αυτή της 24ης Απριλίου 1968, όπου το "Trio Thomatos" ερμήνευσε για πρώτη φορά στην Ελβετία τη σύνθεση του M. Castelnuovo-Tedesco (03.04.1895-16.03.1968) "Ecloghe". Αυτοί οι τρεις καταπληκτικοί καλλιτέχνες επισκέφθηκαν το 1974 τον Καναδά και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, για να επιδείξουν κι εκεί τις μουσικές τους ικανότητες.

Το 1973 ιδρύθηκε το "Gitarrentrio Thomatos" με τους Σπύρο Θωμάτο, Antonio Valero και Marlies Waespe. Χρειάστηκε να αναζητηθεί ξανά η κατάλληλη μουσική λογοτεχνία, λόγω του ότι σε μια τέτοια σύνθεση μουσικών (3 κιθαρίστες) δεν εμφανίστηκε ποτέ πριν δημόσια ο Σπύρος Θωμάτος. Μετά από ορισμένες συναυλίες τους, ηχογραφήθηκε και ο δίσκος "La Sérénade", ο οποίος ήταν και ο τελευταίος δίσκος του Σπύρου Θωμάτου.

Το Τέλος

Ξαφνικά το μεγάλο Σοκ: Ο δείκτης του δεξιού του χεριού παρέλυσε απρόσμενα! Αυτή η παράλυση άρχισε να γίνεται σιγά-σιγά αντιληπτή, στην αρχή σποραδικά, αλλά μετά όλο και ποιο συχνά. Ο Σπύρος Θωμάτος δε μπορούσε πλέον να κινεί τον δείκτη του χεριού του έτσι όπως θα το ήθελε. Απελπισμένος ζήτησε βοήθεια από πολλούς γιατρούς, αλλά κανείς από αυτούς δε μπόρεσε να τον βοηθήσει. Όλα γκρεμίστηκαν γύρω του. Γιατί όμως ειδικά σ' αυτόν έπρεπε να συμβεί μια τέτοια ατυχία, να μη μπορεί πλέον να παίξει κιθάρα; Έμεινε πλέον εντελώς μόνος. Έχασε όλο το νόημα της ζωής. Η κιθάρα του σίγησε πλέον για πάντα. Συχνά καθόταν στο πάρκο, μπροστά από το διαμέρισμά του, διάβαζε ένα βιβλίο ή διαλογιζόταν. Τον κυρίευε μεγάλη νοσταλγία για την Ελλάδα, ήθελε να επιστρέψει ξανά στο Ληξούρι, στη θάλασσα, στο ζεστό κλίμα. Ήταν όμως, αυτό, για τον άρρωστο Σπύρο Θωμάτο ένα πολύ μεγάλο ταξίδι, οι δυνάμεις του δεν αρκούσαν πλέον για κάτι τέτοιο. Σε ένα από τα βιβλία του έγραψε τότε το εξής απόφθεγμα ενός μεγάλου έλληνα στοχαστή: “Όταν οι δυνάμεις μάς εγκαταλείπουν, ο θάνατος δεν είναι θάνατος, αλλά λύτρωση”.

Ο Σπύρος Θωμάτος έφυγε από τη ζωή στις 3 Ιανουαρίου 2012 στη Ζυρίχη.

Marlies Waespe, Απρίλιος 2019.

“Η πλατεία Θωμάτου”

Μετά τον θάνατο του Σπύρου Θωμάτου δημοσιεύτηκε η διαθήκη του, στην οποία, μεταξύ άλλων, όριζε εκτελέστριά της την μαθήτριά του και συνεργάτιδά του στο “Gitarrenttrio Thomatos” κ. Marlies Waespe. Επίσης κληροδοτούσε το οικόπεδό του στο Ληξούρι στον τοπικό Δήμο, για να γίνει πλατεία με το όνομά του για ψυχαγωγικούς σκοπούς.

Η κ. Waespe προσηλώθηκε στην ικανοποίηση της επιθυμίας του αυτής. Επισκέφθηκε το Ληξούρι τον Οκτώβριο του έτους 2013. Ανέθεσε την μεν εκπόνηση της μελέτης και την επίβλεψη της κατασκευής της στον γνωστό αρχιτέκτονα κ. Θωμά Παξινό, την δε μελέτη της γλυπτικής σύνθεσης (προτομή με κιθάρα) και την φιλοτέχνηση του έργου της προτομής του δωρητή στην διακεκριμένη γλύπτρια κ. Ασπασία Παπαδοπεράκη. Για την χύτευση επελέγη το χυτήριο χαλκού του κ. Βασίλη Καπαρού στην Ριτσώνα. Η όλη φροντίδα, συντονισμός κλπ ανατέθηκε στον δικη-

γόρο Αθηνών κ. Αντώνιο Γραφανάκη. Πολύτιμος συνεργάτης στην υλοποίηση του έργου με τις μουσικές γνώσεις του και την μεταφραστική του συμπαράσταση υπήρξε ο φημισμένος Κύπριος τενόρος κ. Πέτρος Ευαγγελίδης, Διδάκτωρ Νομικής, μόνιμος κάτοικος Ελβετίας.

Η κατασκευή του έργου, με χρήματα της κληρονομιάς, άρχισε τον Οκτώβριο του 2018 και ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2019, αφού ξεπεράστηκαν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Τα εγκαίνια έγιναν την 4η Μαΐου 2019 και παραδόθηκε από την εκτελέστρια της διαθήκης κα Marlies Waespe στον Δήμο.

Αντώνιος Ι. Γραφανάκης

Η γλύπτρια Ασπασία Παπαδοπεράκη
και ο αρχιτέκτονας Θωμάς Παξινός.

Ο Θεός με εβέβεται όταν ερχάζομαι
αλλά με αγαπά όταν τραγουδώ
Rabindranath Tagore